

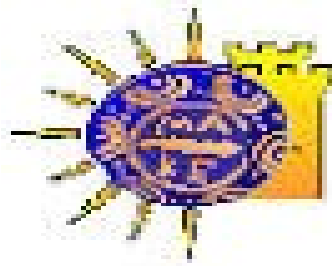

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΟΥΜΕ ...ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΟΜΑΔΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ξανθή Αλμπανακη, Θεολόγος
Χρυσούλα Γκιούρα, Δασκάλα
Σοφία Κουρτίδου, Φιλολόγος

ΣΧΟΛΕΙΟ

Πειραματικό Λύκειο
Πανεπιστημίου Μακεδονίας

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 5/8/2015

1. Σ υ ν ο π τ ι κ ή π ε ρ ι γ ρ α φ ή τ η ς α ν ο ι χ τ ή ς ε κ π α ι δ ε υ τ ι κ ή ς π ρ α κ τ ι κ ή ς

Σε αυτή την ενότητα δώστε μία σύντομη περιγραφή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής αξιοποίησης ψηφιακού περιεχομένου¹. Να δοθεί έμφαση στις δραστηριότητες, τους τρόπους χρήσης του ψηφιακού περιεχομένου και τις παραγωγές των μαθητών καθώς και τις συλλογικές δράσεις που αναπτύχθηκαν.

Η πρακτική αφορά την εκπόνηση ερευνητικής εργασίας (project) στην Α΄ Λυκείου με τίτλο: “Επικοινωνούμε...διαφορετικά”. Η θεματική επιλέχθηκε θεωρώντας ότι η επαφή με τη νοηματική γλώσσα και τη γραφή Μπράιγ μπορεί να συμβάλει στην ευαισθητοποίηση των μαθητών και των μαθητριών πάνω στο ζήτημα των ατόμων με ειδικές ανάγκες/ικανότητες. Οι εκπαιδευτικοί εργάζονται με πολλούς και διαφορετικούς τύπους μαθητών. Για πολλά από τα παιδιά απαιτούνται εκπαιδευτικά προγράμματα προσαρμοσμένα στις μοναδικές ανάγκες τους. Είναι πάντα όμως απαραίτητο ο εκπαιδευτικός να μην ξεχνάει ότι η μοναδικότητα αυτή είναι πάντοτε σε σχέση με το κοινωνικό ή πολιτιστικό πλαίσιο μέσα στο οποίο υπάρχει και επίσης ότι έχει τη δυνατότητα να βοηθήσει τους μαθητές να διαμορφώσουν στάσεις και απόψεις. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής συνεργάστηκαν εκπαιδευτικοί και μαθητές τριών σχολείων (δύο σχολεία γενικής αγωγής/πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ένα σχολείο Ειδικής Αγωγής). Οι μαθητές μας ενεπλάκησαν ενεργά σε μία διαδικτυακή ευρωπαϊκή κοινότητα, την πλατφόρμα Clipflair, με στόχο την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για μαθητές με προβλήματα ακοής και όρασης. Οι μαθητές των δύο σχολείων (Π.ΓΕΛ ΠΑ.ΜΑΚ και 2^ο Δημοτικό Σχολείο Πεύκων)

¹Περιλαμβάνονται και τα εργαλεία λογισμικού, εφαρμογές ή μικροεφαρμογές (apps)

συνεργάστηκαν και υποτίτλισαν τραγούδια, ηχογράφησαν ποιήματα, επεξεργάστηκαν ύμνους, παραβολές και ποικίλο εκπαιδευτικό υλικό ώστε οι μαθητές του Ειδικού Γυμνασίου-Λυκείου Ε.Α Κωφών και Βαρηκόνων Θεσ/νίκης να έχουν το εκπαιδευτικό υλικό στη διάθεσή τους. Παράλληλα ανάλογο υλικό είναι διαθέσιμο μέσω της πλατφόρμας και για μαθητές με προβλήματα όρασης. Η πλατφόρμα δίνει μεταξύ άλλων τη δυνατότητα στους χρήστες της να παράγουν το δικό τους εκπαιδευτικό υλικό με υπότιτλους για κωφούς μαθητές ή με ακουστική περιγραφή ταινιών για τυφλούς. Οι χρήστες είναι σε θέση να δημιουργήσουν, να εισάγουν και να αποκτήσουν πρόσβαση σε δραστηριότητες υποτιτλισμένες ή ηχογραφημένες. Υποστηρίζει επίσης δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης, προσφέροντας χαρακτηριστικά του Web 2.0 (blogs, wikis, ετικέτες) που επιτρέπει στους χρήστες να μοιραστούν την εργασία τους, να σχηματίζουν ομάδες, να συνεργαστούν και να αλληλεπιδράσουν. Κατά τη διάρκεια επεξεργάστηκε και δημιουργήθηκε εκπαιδευτικό υλικό από διάφορα γνωστικά αντικείμενα, το οποίο είναι στη διάθεση της εκπαιδευτικής κοινότητας. Η συγκεκριμένη δράση αποτελεί τέλος μία πρώτη πιλοτική απόπειρα εφαρμογής των δυνατοτήτων που προσφέρει η πλατφόρμα προς άτομα με ειδικές ανάγκες/ικανότητες.

2. Σ χ ε δ ι α σ μ ό ς τ η ς α ν ο ι χ τ ή ς ε κ π α ι δ ε υ τ ι κ ή ς π ρ α κ τ ι κ ή ς

2.1 Σ τ ο ι χ ε ί α σ χ ε δ ι α σ μ ο ύ

Δώστε στοιχεία για το σχεδιασμό που κάνατε για αυτή την ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική.

Το project σχεδιάστηκε με τις αρχές της εποικοδομητικής θεωρίας της μάθησης (Constructivism) και το μοντέλο της συνεργατικής Συναρμολόγησης (jigsaw classroom). Παράλληλα επιδιώχθηκε η διαφοροποιημένη και η εξατομικευμένη διδασκαλία. Για την επιλογή του θέματος και τον τρόπο ανάπτυξης της δράσης λήφθηκαν υπόψη η ηλικία των μαθητών και το δυναμικό της τάξης, οι ιδιαίτερες δεξιότητες και οι πρότερες εμπειρίες των μαθητών. Για τους λόγους αυτούς οι δραστηριότητες ήταν ανάλογα σχεδιασμένες (νοητικές, συναισθηματικές, σωματικές ανάγκες).

Ο σχεδιασμός για την ανάδυση της σχολικής γνώσης έγινε έτσι ώστε οι προσεγγίσεις να πολλαπλασιάζουν τις παραστάσεις και αναπαραστάσεις των μαθητών για τον κόσμο. Υιοθετήθηκαν από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές στάσεις που επιτρέπουν να βλέπουν τον κόσμο με διαφορετικούς τρόπους: να τον περιγράφουν, να τον ερμηνεύουν, να τον ελέγχουν, να τον βιώνουν, να τον «μετρούν», να τον εξηγούν, να τον απεικονίζουν, να τον αναπαριστούν και μάλιστα με περισσότερους του ενός τρόπους και σε περισσότερες της μιας γλώσσες (ομιλούμενη, νοηματική, εικόνα, ήχος) μέσα από διάφορα γνωστικά πεδία. Κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων εφαρμόστηκε η επιτυχημένη εφαρμογή της αρχής του «προσιτού», της μετάβασης δηλαδή από το γνωστό στο άγνωστο, από το απλό στο πιο σύνθετο, από το εύκολο στο πιο δύσκολο, από το συγκεκριμένο στο γενικό.

2.2 Δ ι δ α κ τ ι κ ο ί σ τ ό χ ο ι

Περιγράψτε τους διδακτικούς στόχους εφαρμογής της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής.

Βασικός στόχος της πρακτικής ήταν η προσέγγιση της γλώσσας ως ένα εργαλείο ανταλλαγής μηνυμάτων, επικοινωνίας και διαμόρφωσης διανοητικής δύναμης και η επίτευξη κατανόησης ότι ο γλωσσικός κώδικας ενεργοποιείται ανάλογα με τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες της κάθε κοινωνίας ακόμη και μέσα από μία διαδικτυακή πλατφόρμα. Αναλυτικότερα επιδιώχθηκε:

Να αναδειχθεί η διαδικασία της επικοινωνίας ως μια διαδικασία κοινωνικής αλληλεπίδρασης και να επιτευχθεί ένα είδος «συνεκπαίδευσης» εξ αποστάσεως μέσα από μία ψηφιακή πλατφόρμα.

Να ασκηθούν οι μαθητές σε τέσσερις δεξιότητες: γραφή, ομιλία, κατανόηση προφορικού και γραπτού λόγου.

Να καλλιεργηθεί αίσθημα αλληλεγγύης (εθελοντισμός, αποφυγή διακρίσεων, ανθρώπινα δικαιώματα) κάτι που αποδείχθηκε τόσο επίκαιρο καθώς διανύουμε μία περίοδο οικονομικής και ηθικής κρίσης σε εθνικό, αλλά και παγκόσμιο επίπεδο με εξάρσεις κρουσμάτων βίας.

Να καλλιεργηθεί η ενσυναίσθηση, κάτι που είναι ζητούμενο όχι μόνο της εκπαίδευσης, αλλά και της κοινωνίας που θέλει να αλλάξει και να γίνει περισσότερο “κοινωνική”.

Να καλλιεργηθεί η ομαδοσυνεργατικότητα.

Να καλλιεργηθεί ευρωπαϊκή συνείδηση και ταυτότητα μέσα από την ενεργό συμμετοχή των μαθητών σε μία ευρωπαϊκή πλατφόρμα.

Να έρθουν οι μαθητές σε επαφή με τη νοηματική γλώσσα και τη γραφή Μπράιγ και να ευαισθητοποιηθούν πάνω στο ζήτημα των ατόμων με ειδικές ανάγκες/ικανότητες αλλά και να ορίσουν την δική τους στάση απέναντι τους.

Να συνεργασθούν με ένα σχολείο διαφορετικής φιλοσοφίας, αλλά και με σχολείο διαφορετικής βαθμίδας και να ανταλλάξουν υλικό και εμπειρίες.

Να καλλιεργηθεί διαπολιτισμική συνείδηση.

Να ασχοληθούν ενεργά με οπτικοακουστικό υλικό, αναπτύσσοντας έτσι βασικές δεξιότητες (κατανόηση και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου).

Να παράγουν το δικό τους εκπαιδευτικό υλικό με υπότιτλους για κωφούς ή με ακουστική περιγραφή για τυφλούς κ.α.

3. Εφαρμογή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

3.1 Περιβάλλον – πλαίσιο

Περιγράψτε το περιβάλλον και το πλαίσιο μέσα στα οποία υλοποιήθηκε η ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική αξιοποίησης ψηφιακού περιεχομένου. Αναφέρετε τις προϋποθέσεις πραγματοποίησης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής, αν υπάρχουν (για παράδειγμα στο πλαίσιο της μεθόδου project της Α' λυκείου).

Η πρακτική εφαρμόσθηκε στο Πειραματικό Λύκειο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στο πλαίσιο της ερευνητικής εργασίας της Α' Λυκείου σε συνεργασία με μαθητές σχολείου Ειδικής Αγωγής, αλλά και με μαθητές από άλλη βαθμίδα εκπαίδευσης. Αναλυτικότερα στην πρακτική συμμετείχαν 16 μαθητές του Πειραματικού Λυκείου Πανεπιστημίου Μακεδονίας της Α' Λυκείου, 19 μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Δ' Δημοτικού-2ο Δημοτικό σχολείο Πεύκων) και 16 κωφοί μαθητές Ε.Α Θεσσαλονίκης(Α', Β', Γ' Λυκείου). Η πρακτική έλαβε χώρα εντός του ωρολογίου προγράμματος ως διαθεματικό Project(στο Ειδικό Σχολείο Κωφών κατά τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων, στο Δημοτικό σχολείο κατά τη διάρκεια των μαθημάτων της Γλώσσας, της Ιστορίας, της Λογοτεχνίας και των Θρησκευτικών), αλλά και εξ αποστάσεως. Οι μαθητές ήταν εξοικειωμένοι στην ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και στη χρήση των τεχνολογιών. Σε μεγάλο ποσοστό η πρακτική προϋποθέτει την ύπαρξη εργαστηρίου πληροφορικής (απαιτούνταν επίσης μικρόφωνα και ηχεία). Από όλους τους

εμπλεκόμενους μαθητές τέλος, κατατέθηκαν στους διδάσκοντες προηγουμένως υπεύθυνες δηλώσεις των γονέων κηδεμόνων ότι επιτρέπουν τη λήψη φωτογραφιών, τη συμμετοχή τους σε video και τη δημοσίευσή αυτών.

3.2 Τάξη

Επιλέξτε από την παρακάτω λίστα την τάξη στην οποία εφαρμόστηκε η ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική. Αν η δραστηριότητα είναι συνεργατική μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μία τάξεις.

Νηπιαγωγείο	A' γυμνασίου
A' δημοτικού	B' γυμνασίου
B' δημοτικού	Γ' γυμνασίου
Γ' δημοτικού	A' λυκείου
Δ' δημοτικού	B' λυκείου
E' δημοτικού	Γ' λυκείου
ΣΤ' δημοτικού	

3.3 Διάρκεια δραστηριότητας

Προσδιορίστε παρακάτω τη διάρκεια πραγματοποίησης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής.

24 ώρες δραστηριότητας στο μάθημα του project σε διάστημα ενός εξαμήνου, ενώ υπήρχε και εξ αποστάσεως συνεργασία και επισκέψεις με τα συνεργαζόμενα σχολεία.

3.4 Αναλυτική περιγραφή της πραγματοποίησης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Σε αυτή την υπό-ενότητα περιγράψτε αναλυτικά τι συνέβη κατά τη διάρκεια της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής. Συγκεκριμένα, περιγράψτε τον τρόπο με τον οποίο εργάστηκαν οι μαθητές (ατομικά ή σε ομάδες). Αν η δραστηριότητα ήταν ομαδική, προσδιορίστε πόσα μέλη είχε κάθε ομάδα και τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώθηκαν

οι ομάδες. Επιπλέον καταγράψτε όσα άλλα στοιχεία κρίνεται απαραίτητα για την πλήρη περιγραφή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής.

1η φάση: Χωρισμός ομάδων-Γνωριμία και επαφή με το καινούργιο αντικείμενο

Οι μαθητές του Πειραματικού Λυκείου Παν/μίου Μακεδονίας εργάστηκαν στο μάθημα της ερευνητικής εργασίας σε τέσσερις ομάδες των τεσσάρων ατόμων (16 άτομα). Η σύνθεση των ομάδων έγινε με βάση τις προτιμήσεις και τις δεξιότητες των μαθητών, τις διαπροσωπικές σχέσεις και τις προσδοκίες τους, στην αρχή της σχολικής χρονιάς με ένα μικρό ερωτηματολόγιο διερεύνησης των αναγκών. Η εκπαιδευτικός φρόντιζε σε όλη τη διάρκεια για την ομαλή ένταξη όλων των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία. Τέλος, σε όλη τη διάρκεια της ερευνητικής εργασίας τηρούνταν ημερολόγιο εργασίας του εκπαιδευτικού, ατομικό ημερολόγιο μαθητών και ημερολόγιο ομάδας ώστε να παρακολουθείται η πρόοδος, αλλά και τυχόν προβλήματα που ανέκυπταν, να καταγράφονται προτάσεις από τα μέλη της ομάδας και να γίνεται αυτοαξιολόγηση και ετεροαξιολόγηση των παραγόμενων προϊόντων (Κατά ανάλογο τρόπο δούλεψαν και οι μαθητές των άλλων σχολείων).

Η ερευνητική εργασία περιλάμβανε: α) το γραπτό σκέλος-εργασία δημοσιευμένο ηλεκτρονικά σε e-book (Συνοδευτικό υλικό πρακτικής αρχείο “ergasia”) και β) το πρακτικό σκέλος που αφορούσε την ενασχόληση των μαθητών με την πλατφόρμα και την παραγωγή ψηφιακού υλικού.

Στη διάρκεια της διδασκαλίας της ερευνητικής εργασίας ακολουθήθηκε το μοντέλο της συνεργατικής Συναρμολόγησης (jigsaw classroom). Όπως ακριβώς συμβαίνει και στο «jigsaw puzzle», κάθε κομμάτι - κάθε μαθητής είναι αναγκαίο και απαραίτητο κομμάτι του puzzle, για την επιτυχή συμπλήρωση και σχηματισμό της συνολικής εικόνας.

Οι μαθητές, αφού χωρίστηκαν σε ομάδες είχαν ως στόχο να εντοπίσουν υλικό για ομάδες ατόμων με ιδιαιτερότητες (τυφλοί, κωφοί, τυφλοκωφοί), αλλά και για τις διάφορες μορφές γλώσσας και επικοινωνίας (προφορικός και γραπτός λόγος, η

ποιητική γλώσσα, η γλώσσα των πολιτικών και των μέσων μαζικής ενημέρωσης, η καταγραφή του χρόνου μέσω ημερολογίου, η επιστολή, τα κόμικς, τα γκράφιτι και τα συνθήματα στους τοίχους, τα “greeklish” στην ηλεκτρονική επικοινωνία). Ο κάθε μαθητής/τρια έπρεπε μόνος τους να εντοπίσει πληροφορίες και να τις αξιολογήσει, ενώ ετοίμαζε και μία αναφορά σχετική με το θέμα για την ολομέλεια της ομάδας. Στη συνέχεια οι μαθητές επέστρεφαν στις ομάδες τους και ο κάθε μαθητής/τρια παρουσίαζε τα ευρήματά του.

Στις δύο πρώτες συναντήσεις κατά τη διάρκεια της ερευνητικής εργασίας μετά τον χωρισμό των ομάδων οι μαθητές περιηγήθηκαν και συνέλεξαν υλικό από ιστοσελίδες που σχετίζονταν με τους γλωσσικούς κώδικες επικοινωνίας: κώδικας Μορς, νοηματική γλώσσα και γραφή Braille (Μπράιγ). Ενδεικτικά: Παρακολούθησαν αποσπάσματα από το ντοκιμαντέρ (01:14:29min) “Λόγια της Σιωπής” της Λουκίας Ρικάκη από το Ψηφιακό Αρχείο της ΕΡΤ και video για τη νοηματική γλώσσα από την εκπαιδευτική τηλεόραση. Μελέτησαν υλικό για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Dicta Sign και υλικό από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, http://www.pi-schools.gr/special_education_new/html/gr/8emata/ekp_yliko/kofosi.htm, υλικό για τον κώδικα Μπράιγ για τα ελληνικά από το φωτόδεντρο, και για τους γλωσσικούς κώδικες επικοινωνίας. Μελέτησαν επίσης ιστοσελίδα με οδηγίες για την αξιοποίηση της Σύνθετης Αναζήτησης του Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής, και συγκεκριμένα της δυνατότητας επιλογής σημασιολογικού πεδίου, στη διερεύνηση λεξιλογίου που ανήκει σε ειδικές γλώσσες “Σημασιολογικά πεδία στο λεξικό της κοινής νεοελληνικής”.

Παρακολούθησαν video από το Ψηφιακό Αρχείο της ΕΡΤ μέσω του ψηφιακού σχολείου, όπου συναυλία-χορωδία τυφλών διαβάζουν τις νότες με το σύστημα Μπράιγ και πήραν μέρος σε δραστηριότητες από το Φωτόδεντρο σχετικά με την επικοινωνία, “Επικοινωνούμε με σύμβολα”, (<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3574>). Επισκέφθηκαν επίσης την ιστοσελίδα του Ειδικού Γυμνασίου και Λύκειου ΕΑΕ Κωφών και Βαρηκόνων Θεσσαλονίκης και ασχολήθηκαν ειδικότερα με τη διαδραστική

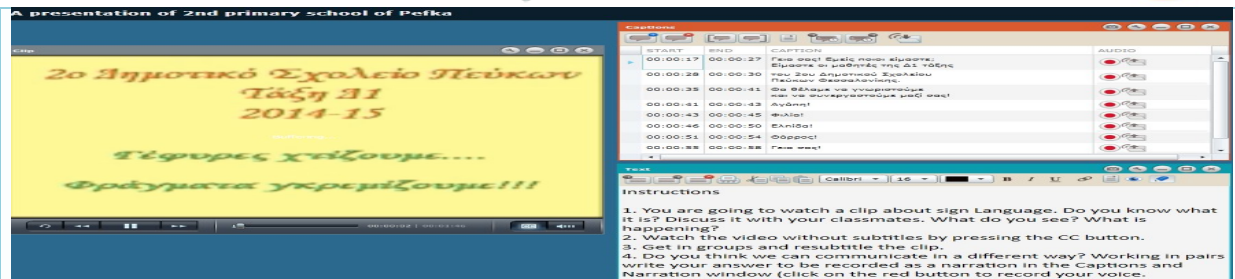
εκπαιδευτική εφαρμογή που διατίθεται στην ιστοσελίδα του σχολείου με τίτλο: “Ας μάθουμε νοηματική” και με το ειδικό λεξικό με τίτλο: “Μαθαίνω... με χειλανάγνωση και νοηματική” για τους μαθητές του σχολείου, αλλά και για κάθε ενδιαφερόμενο.

2η φάση: Η γνωριμία των σχολείων (μαθητών και εκπαιδευτικών, on line συνδέσεις)

Αρωγοί στην προσπάθειά μας σε όλη τη διάρκεια του Project ήταν ο λογοθεραπευτής και η καθηγήτρια της νοηματικής του σχολείου Κωφών και Βαρηκόων με τους οποίους υπήρξε συνεχής συνεργασία δια ζώσης, αλλά και εξ αποστάσεως επικοινωνία. Αρχικά πραγματοποιήθηκαν τηλεδιασκέψεις όπου μαθητές και εκπαιδευτικοί συνομίλησαν μέσω κοινωνικών δικτύων. Οι υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί ετοίμασαν video όπου αυτοπαρουσιαζόταν στους μαθητές του άλλου σχολείου (Συνοδευτικό υλικό της πρακτικής: video 1, eidikosxoleio & video 2, peiramatikosxoleio).

Παράλληλα πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις ειδικών του Ειδικού Σχολείου στο Πειραματικό Λύκειο του Παν/μίου Μακεδονίας. Οι ειδικοί μας συμβούλευσαν, μας παρείχαν έγκυρο υλικό και πληροφορίες, ενώ παραχώρησαν και συνέντευξη αξιοποιώντας οι μαθητές μας τις ηλεκτρονικές φόρμες της google για την επιστήμη της λογοθεραπείας και τη χρήση της νοηματικής.

Στη συνέχεια οι μαθητές με τη συνδρομή του λογοθεραπευτή και της καθηγήτριας νοηματικής του σχολείου Κωφών και Βαρηκόων κλήθηκαν να αναπαραστήσουν λέξεις χρησιμοποιώντας χειρονομίες του δακτυλικού αλφαβήτου και δημιούργησαν βίντεο, όπως φαίνεται στην Εικόνα 1.

Εικόνα 1: Στιγμιότυπο από την παρουσίαση του Δημοτικού σχολείου στην πλατφόρμα clipflair, <http://studio.clipflair.net/?activity=Presentation2ndPrimarySchoolOfPefka.clipflair>.

Τα παραπάνω είχαν στόχο μία πρώτη εξ αποστάσεως γνωριμία με τους μαθητές του Ειδικού Σχολείου και την κατανόηση των διαφορετικών τρόπων επικοινωνίας (Συνοδευτικό υλικό της πρακτικής: videos, bridges").

Η διασχολική συνεργασία σφραγίστηκε με την επίσκεψη των μαθητών του Πρότυπου Λυκείου Παν/μίου Μακεδονίας στο Ειδικό Σχολείο Κωφών. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής μας οι μαθητές του Ομίλου Δημοσιογραφίας του Πειραματικού σχολείου πήραν συνέντευξη από τους εκπαιδευτικούς και του μαθητές του Ειδικού Σχολείου, περιηγήθηκαν στου χώρους και έκαναν ρεπορτάζ με αφορμή τη χριστουγεννιάτικη γιορτή που παρακολούθησαν στο ηλεκτρονικό περιοδικό του Ομίλου Δημοσιογραφίας του σχολείου (Εικόνες 2 & 3) (Διαθέσιμα στιγμιότυπα από την επίσκεψη στο: ηλεκτρονικό περιοδικό του Ομίλου, “Αξιοποίηση ηλεκτρονικού περιοδικού δημοσιογραφίας” αναγνωριστικό Φωτόδεντρο 8525/568, <http://photodentro.edu.gr/ugc/r/8525/568?locale=el>).

Εικόνα 2: Στιγμιότυπο από την επίσκεψη στο Ειδικό Σχολείο.

Εικόνα 3: Στιγμιότυπο από την επίσκεψη στο Ειδικό Σχολείο.

3η φάση-Εξοικείωση με διαδικτυακή πλατφόρμα, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού και συμμετοχή σε ευρωπαϊκή ψηφιακή κοινότητα

Στην 3η φάση της ερευνητικής εργασίας οι μαθητές μας έπρεπε να ασχοληθούν με μία ψηφιακή πλατφόρμα και να παράγουν εκπαιδευτικό υλικό σε συνεργασία με την καθηγήτρια νοηματικής του Ειδικού Σχολείου Κωφών.

Η πλατφόρμα «clipflair» είναι μία διαδικτυακή πλατφόρμα μέσω της οποίας οι χρήστες είναι σε θέση να δημιουργήσουν, να εισάγουν και να αποκτήσουν πρόσβαση σε δραστηριότητες υποτιτλισμένες ή ηχογραφημένες. Η πλατφόρμα παρέχει μια βιβλιοθήκη πόρων με πάνω από 300 δραστηριότητες για όλα τα επίπεδα γλωσσομάθειας από 15 γλώσσες συνοδευόμενη από τα αντίστοιχα σχέδια μαθημάτων και των σχετικών μεταδεδομένων. Στο περιβάλλον εργασίας της πλατφόρμας συμμετέχουν σήμερα πάνω από 1.500 μαθητές, καθηγητές και συγγραφείς δραστηριοτήτων και κάποια σχολεία από τον ελληνικό χώρο. Ουσιαστικά γίνεται λήψη της πληροφορίας μέσω δύο καναλιών: του ακουστικού και του οπτικού, υπάρχει σημαντική παρουσία μη λεκτικών στοιχείων, συγχρονισμός ανάμεσα στα λεκτικά και στα μη λεκτικά στοιχεία, μετάδοση μέσω οθόνης και δυνατότητα αναπαραγωγής με προκαθορισμένη διαδοχή εικόνων και ήχου: μαγνητοσκοπημένο υλικό.

Οι μαθητές εξοικειώθηκαν με τη χρήση της πλατφόρμας clipflair και έκαναν τις πρώτες δοκιμές. Μέσω του κοινωνικού δικτύου της πλατφόρμας clipflair και σε συνεργασία με τους υπεύθυνους της πλατφόρμας έγινε διάχυση της πρακτικής με μία σειρά δημοσιεύσεων στην αγγλική γλώσσα. Για το σχολείο μας δημιουργήθηκε ιστολόγιο εντός της πλατφόρμας με τίτλο: We communicate...in a different way!, όπως φαίνεται στην Εικόνα 4, (<http://social.clipflair.net/Blog/posts/We-communicate-in-a-different-way/>) στο οποίο βρίσκεται και ο μεγαλύτερος όγκος του υλικού καθώς και τα βήματα της υλοποίησης του project.

The project "Communicate...in a different way!" brings together three schools, the Special High School for Deaf and Hard of Hearing of Thessaloniki, the Model Experimental Lyceum of the University of Macedonia and the 2nd primary school of Pefka. This collaboration is expected to benefit these schools' communities but hopefully more students and teachers interested in language learning and accessibility.

The parable of the Good Samaritan
11/20/2014 - Albanian

The parable of the Good Samaritan is a parable told by Jesus. Portraying a Samaritan in a positive light would have come as a shock to Jesus's audience. Students must subtitle the parable for Deaf School students.
<http://studio.clipflair.net/activity-TheParableOfTheGoodSamaritan.clipflair>

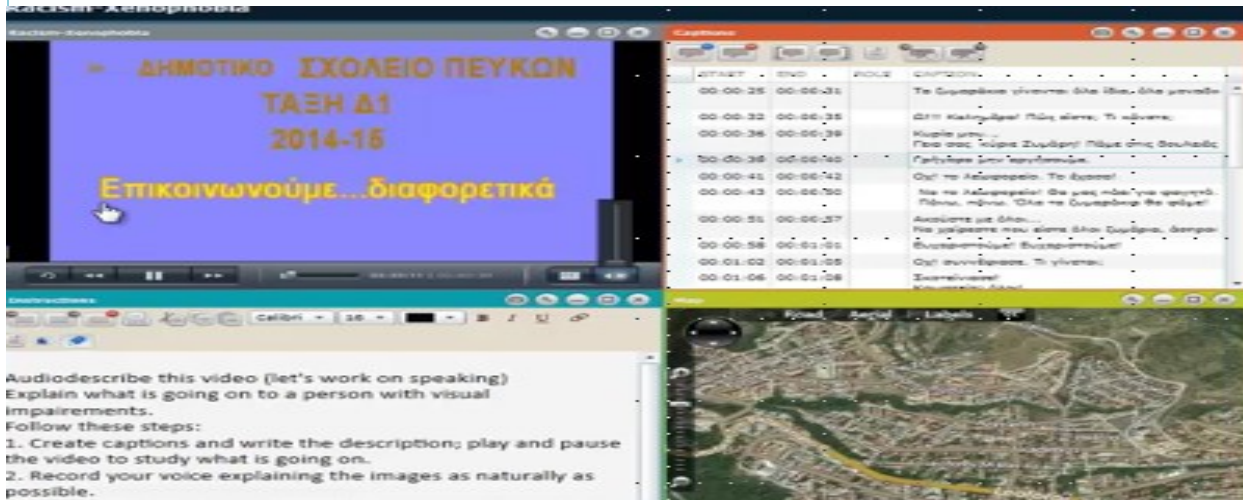
ΕΤΙΚΕΤΕΣ
 <2ND PRIMARY SCHOOL OF PEFKA <CAPTIONING
 <COMMERCIAL <COMMUNICATE <COMMUNICATION
 <COMMUNICATE <DEAF AND HARD OF HEARING PEOPLE
 <DEAF SCHOOL <HOLY VIRGIN <HYMN <ITHACA
 <KAVAFIS
 <MODEL EXPERIMENTAL OF THE UNIVERSITY OF MACEDONIA
 <MODEL EXPERIMENTAL SCHOOL

Εικόνα 4: Στιγμιότυπο από το ιστολόγιο στην πλατφόρμα clipflair.

Με αυτό τον τρόπο δινόταν η δυνατότητα σε παιδιά με ειδικές ανάγκες/ικανότητες να αξιοποιήσουν εκπαιδευτικό υλικό υποτιτλισμένο είτε ηχογραφημένο ακόμη και από το σπίτι (παραβολές από το μάθημα των Θρησκευτικών, ποίηση, θέματα ιστορίας, διαφημίσεις, ειδήσεις κ.α) υπό την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών των δύο σχολείων και της καθηγήτριας Ε.Α του Ειδικού Σχολείου Κωφών.

Η διαδικασία υποτιτλισμού και ηχογράφησης περιελάμβανε τα εξής βήματα: Αφού δινόταν το ανάλογο υλικό (video, κείμενα, παρουσιάσεις) και οδηγίες στους μαθητές στη συνέχεια γινόταν η επεξεργασία των κειμένων ή των video (υποτιτλισμός ή ηχογράφηση). Κατόπιν οι μαθητές μεταφόρτωναν το υλικό στην πλατφόρμα όπου είχαν τη δυνατότητα να προβούν και σε άλλες τροποποιήσεις και τέλος γινόταν η εισαγωγή των μεταδεδομένων από την υπεύθυνη εκπαιδευτικό για κάθε δραστηριότητα (γνωστικό πεδίο, βαθμίδα εκπαίδευσης, γλώσσα, είδος υλικού). Στη

συνέχεια οι δραστηριότητες ήταν διαθέσιμες στο πεδίο “Gallery” της πλατφόρμας και ήταν προσβάσιμες με ένα κλικ στο Link της δραστηριότητας και φυσικά και στους μαθητές του Ειδικού Σχολείου, αλλά και όλων των χρηστών (Εικόνα 5).

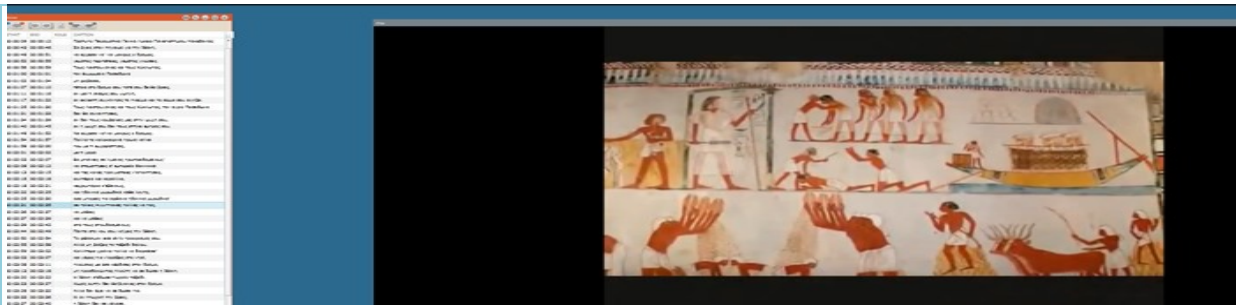

Εικόνα 5: Δραστηριότητα για τον ρατσισμό από το Δημοτικό σχολείο.

Η επιλογή του υλικού έγινε με βάση τις εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών του Ειδικού Σχολείου, αλλά και των γνωστικών ικανοτήτων και ενδιαφερόντων των μαθητών των δύο άλλων σχολείων. Έτσι για παράδειγμα διαφέρει ο ρυθμός διαλόγου στις δραστηριότητες και άλλοτε είναι γρήγορος (δραστηριότητα «Παναγία»- Εικόνα 6), ή με παύσεις (δραστηριότητα για την Ποίηση- Εικόνα 7).

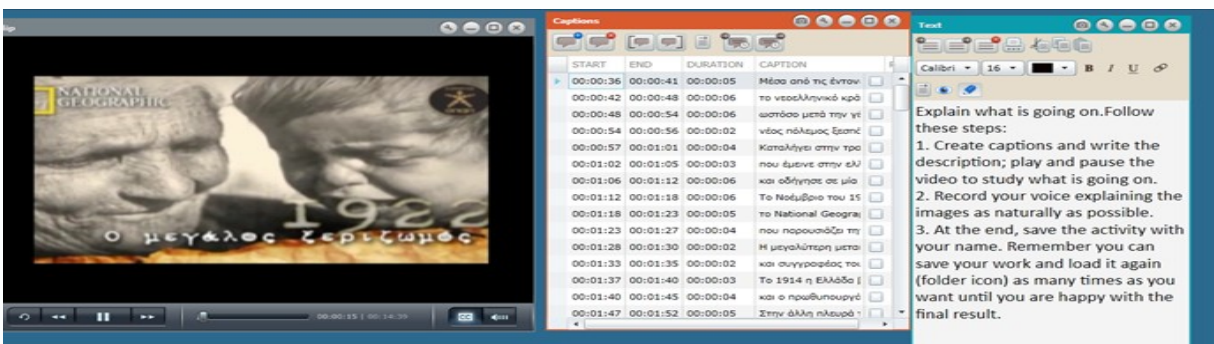

Εικόνα 6: Δραστηριότητα για τα Θρησκευτικά.

Εικόνα 7: Δραστηριότητα για την Ποίηση.

Στις δραστηριότητες δίνονται οδηγίες για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς που θα θελήσουν να αξιοποιήσουν το υλικό, να το επαναχρησιμοποιήσουν ή να το μεταβάλλουν ώστε να ταιριάζει στις δικές τους εκπαιδευτικές ανάγκες, ενώ το αρχικό υλικό παραμένει αυτούσιο και φέρει την ταυτότητα προέλευσης του δημιουργού του (Εικόνα 8).

Εικόνα 8: Στιγμιότυπο από τη δραστηριότητα για την Ιστορία.

Διαφέρουν επίσης στις δραστηριότητες το ποσοστό του ακουστικού λεκτικού στοιχείου (υψηλό όπως στη δραστηριότητα «The Catastrophe of Smyrna» ή χαμηλό όπως στη δραστηριότητα «Tragic second») και το ποσοστό αλλαγών πλάνων (υψηλό όπως στη δραστηριότητα «Tragic second» ή χαμηλό όπως στη δραστηριότητα για τα Θρησκευτικά).

Η ενασχόληση με την πλατφόρμα για την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, αλλά και η επίσκεψη ενδυνάμωσε τις σχέσεις των μαθητών των σχολείων και ενέπνευσε τους μαθητές του Πειραματικού Λυκείου να δημιουργήσουν μία παρουσίαση με τίτλο "Communicating in different ways", μέσω του λογισμικού Powtoon και ένα βίντεο με

δική τους πρωτοβουλία και με τίτλο “Επικοινωνούμε διαφορετικά”, το οποίο παρουσιάστηκε στο τέλος της χρονιάς στα συνεργαζόμενα σχολεία (Συνοδευτικό υλικό πρακτικής: video 4, epikinonia).

3.5 Ρόλος του διδάσκοντα

Επιλέξτε από την παρακάτω λίστα τα βασικά χαρακτηριστικά του ρόλου του διδάσκοντα. Υπάρχει η δυνατότητα πολλαπλών επιλογών.

Διδακτικός	Προπονητικός
Ενθαρρυντικός	Διαχειριστικός
Υποστηρικτικός	Μέντωρ
Συμβουλευτικός	Υποκινητικός
Διευκολυντικός	Κριτικός
Συντονιστικός	Επιμελητής περιεχομένου (curator)
Ηγετικός	Τεχνική υποστήριξη
Διαμεσολαβητικός	Άλλος ρόλος:
Εποπτικός	

4. Πηγές Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Περιεχομένου που αξιοποιήθηκαν

Καταγράψτε τις πηγές του Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Περιεχομένου που αξιοποιήθηκαν κατά τον σχεδιασμό της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής.

1. Μορφές επικοινωνίας, κείμενο <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6985?locale=el.l> ιστοσελίδα με υλικό για διερεύνηση ποικίλων πτυχών της γλωσσικής επικοινωνίας.

2. Γλώσσα και φύλλο, <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7003?locale=el>. Ιστοσελίδα με θέμα τη σχέση γλώσσας και φύλου.
3. Επικοινωνούμε με το δακτυλικό αλφάβητο, κείμενο, <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/3576?locale=el>.
4. Δραστηριότητα “Επικοινωνούμε με σύμβολα”, <http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3574>.
5. Το δακτυλικό αλφάβητο, <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/3575?locale=el>.
6. Σημασιολογικά πεδία στο λεξικό της κοινής νεοελληνικής, <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7011?locale=el>.
7. Κώδικας Μπράιγ για τα ελληνικά http://photodentro.edu.gr/photodentro/glwssikoi_kwdikes_epikoinwnias_pidx0033513/indexb2_braille.pdf], πηγή: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία].
8. Γλωσσικοί κώδικες επικοινωνίας, <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6964?locale=el>. Ιστοσελίδα με παραδείγματα γλωσσικών κωδίκων επικοινωνίας: κώδικας Μορς, νοηματική γλώσσα και γραφή Braille (Μπράιγ).
9. Αφήγηση της παραβολής του καλού Σαμαρείτη με εικόνες και κείμενο, <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/917?locale=el>.
10. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Εκπαιδευτικό υλικό-Κώφωση, http://www.pi-schools.gr/special_education_new/html/gr/8emata/ekp_yliko/kofosi.htm.
11. “Αξιοποίηση ηλεκτρονικού περιοδικού δημοσιογραφίας” αναγνωριστικό Φωτόδεντρου 8525/568 , <http://photodentro.edu.gr/ugc/r/8525/568?locale=el>.

5. Στοιχεία τεκμηρίωσης και επέκτασης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

5.1 Αποτελέσματα - Αντίκτυπος

Σε αυτή την υπό-ενότητα, τεκμηριώστε τους λόγους για τους οποίους θεωρείτε καλή την προτεινόμενη πρακτική. Αξιολογήστε τον αντίκτυπο της εφαρμογής της σε επίπεδο μαθητών, ή συμμετεχόντων εκπαιδευτικών, ή στην ευρύτερη σχολική κοινότητα.

Περιγράψτε την πρόσθετη μαθησιακή αξία από την αξιοποίηση του ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου και τους τρόπους χρήσης από τους μαθητές.

1. Ο γλωσσικός και πολιτισμικός πλουραλισμός των κοινωνιών, η διάδοση της σύγχρονης τεχνολογίας, η κυριαρχία των ΜΜΕ, η πολυτροπικότητα κειμένων κ.ο.κ. δημιουργούν μια συνεχώς αυξανόμενη απαίτηση για απόκτηση δεξιοτήτων απαραίτητων για την κατανόηση του, γεγονός που έχει αναμφίβολα επίπτωση στην εκπαίδευση και στο κοινωνικό-πολιτικό γίνεσθαι. **Η ένταξη της τεχνολογίας** στη συγκεκριμένη πρακτική είχε σα συνέπεια την αποτελεσματικότερη μάθηση (learning processing) και την εκμάθηση νέων δεξιοτήτων (knowledge-skills) που πλέον είναι απαραίτητες για την ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών. Η χρήση σύγχρονης τεχνολογίας (Η/Υ) ενίσχυσε τη φυσική περιέργεια των μαθητών, ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη ερευνητικού πνεύματος, ενώ παράλληλα εξοικειώθηκαν σε ένα καινούργιο τρόπο προσέγγισης (κειμένων, πηγών, τέχνης).

2. Η πλατφόρμα «ClipFlair» αναπτύσσει ασκήσεις και δραστηριότητες σε σχέδια μαθήματος, πράγμα το οποίο επιτρέπει στους μαθητές **να ασκήσουν τέσσερις δεξιότητες: γραφή, ομιλία και κατανόηση προφορικού και γραπτού λόγου**. Με ανάλογα αποτελέσματα λειτούργησαν και οι δραστηριότητες του Φωτόδεντρου.

3. Πλεονέκτημα αποτέλεσε και η **προσβασιμότητα στην εκπαιδευτική πλατφόρμα** που είχε ο μαθητής ανά πάσα στιγμή. Στη διάρκεια της δραστηριότητας υπήρξε πετυχημένη αξιοποίηση της πολυαισθητηριακής αντίληψης των μαθητών με έμφαση στην οπτικο-ακουστική επεξεργασία των πληροφοριών.

4. Μέσα από τις ψηφιακές κοινότητες δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές, αλλά και στους εκπαιδευτικούς να δουλέψουν **συνεργατικά** και να επιτευχθεί **διαφοροποιημένη διδασκαλία** ανάλογα με τις δεξιότητες και τα ενδιαφέροντά τους δημιουργώντας μία «**διαδικτυακή κοινότητα συνεκπαίδευσης**».

5. Με την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού δόθηκε η δυνατότητα σε παιδιά με ειδικές ανάγκες να αξιοποιήσουν υλικό με μεγαλύτερη ευκολία και να έχουν πρόσβαση και από το σπίτι διαδικτυακά (παραβολές από το μάθημα των Θρησκευτικών, ποίηση, ιστορία, διαφημίσεις, ειδήσεις κ.α). υπό την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών των δύο σχολείων και της καθηγήτριας ΕΑ του Ειδικού Σχολείου Κωφών.

6. Υιοθετήθηκαν τέλος **διαφορετικοί τρόποι επικοινωνίας, έκφρασης, σύλληψης και ερμηνείας της πραγματικότητας** και ασκήθηκαν οι μαθητές στη χρήση τους. Η μάθηση εστιάστηκε στα ενδιαφέροντα και τις ικανότητες των μαθητών και επιχειρήθηκε η δημιουργία γνώσης μέσα από αυθεντικές καταστάσεις και δραστηριότητες. Η γνώση τοποθετήθηκε σε πολλαπλά πλαίσια, προετοιμάζοντας τη μεταφορά της σε νέα με μία γνωστική ευελιξία.

Περιγράψτε αν προέκυψε πρόσθετη μαθησιακή αξία από την αξιοποίηση του ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου, απρόσμενα σε σχέση με τους αρχικούς σας στόχους.

1. Η ευελιξία της πλατφόρμας (on-line πρόσβαση, ελάχιστη εγκατάσταση του λογισμικού, έναρξη από το διαδίκτυο, όχι προηγμένες δεξιότητες ηλεκτρονικών υπολογιστών) σε συνδυασμό με την ευελιξία της (εξ αποστάσεως εκπαίδευση, αλληλεπίδραση μεταξύ κειμένου και βίντεο) ενίσχυσε την **αυτο-μάθηση**.

2. Αναπτύχθηκε μια **σχολική κουλτούρα υποδοχής διαφορετικών μαθητών στις τάξεις** και ανταπόκριση στις διαφορετικές τους εκπαιδευτικές ανάγκες. Από ανθρώπινη κι όχι μόνο εκπαιδευτική πλευρά, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η συγκεκριμένη δράση ενίσχυσε τη συνεργασία των μαθητών εντός και εκτός σχολείου.

3. Οι μαθητές έπρεπε να δουλέψουν συνεργατικά μέσα από την πλατφόρμα, να επικοινωνούν και να δημιουργήσουν ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό. Υπήρξε **ενίσχυση μαθησιακών και κοινωνικοποιητικών λειτουργιών του σχολείου** και επιδιώχθηκε **“άνοιγμα” του σχολείου στην τοπική κοινωνία** (επισκέψεις ειδικών, εκπαιδευτικές επισκέψεις, συνεντεύξεις κ.α). Οι μαθητές έδειξαν ιδιαίτερα ικανοποιημένοι με τη διαφορετική προσέγγιση του μαθήματος και θέλησαν να μοιραστούν το παραγόμενο προϊόν με τους άλλους συμμαθητές τους καθώς και με τους γονείς τους. Μαζί μας συνεργάστηκαν και προσέφεραν αφειδώς τη βοήθειά τους γονείς μαθητών (ψυχολόγοι) και εκπαιδευτικοί άλλων ειδικοτήτων γι' αυτό και τους ευχαριστούμε θερμά με αποτέλεσμα **το σχολείο να «ανοίξει» τις πόρτες του στην τοπική κοινωνία.**

4. Το άνοιγμα αυτό του σχολείου συνεχίστηκε και προς την **Τριτοβάθμια εκπαίδευση** με την παρουσίαση της πρακτικής στο τμήμα Πρακτικής Άσκησης του Θεολογικού τμήματος της Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ. και οι μαθητές μας είχαν την ευκαιρία να οσμωθούν το ακαδημαϊκό κλίμα.

Περιγράψτε τη διαμόρφωση που κάνατε εσείς ή/και οι μαθητές σας στο υφιστάμενο περιεχόμενο σε περίπτωση επαναχρησιμοποίησης.

1. Όλα τα βίντεο εκπαιδευτικού περιεχομένου που περιλαμβάνονται στην πλατφόρμα clipfalir και που έχουν ανεβάσει ως τώρα τα συνεργαζόμενα σχολεία με τον τίτλο “Επικοινωνούμε...διαφορετικά” ή “Communicate in a different way” βρίσκονται στο “Video Gallery”. Οποιοσδήποτε αν θέλει μπορεί να χρησιμοποιήσει το ίδιο βίντεο αυτούσιο είτε σε άλλη δραστηριότητα (π.χ με άλλη μεταγλώττιση).

2. Στις δραστηριότητες δίνονται παράλληλα και οδηγίες για τους μαθητές, αλλά και τους εκπαιδευτικούς που θα θελήσουν να αξιοποιήσουν το υλικό, να το

επαναχρησιμοποιήσουν ή να το μεταβάλλουν ώστε να ταιριάζει στις δικές τους εκπαιδευτικές ανάγκες, ενώ το αρχικό υλικό παραμένει αυτούσιο.

3. Στο ιστολόγιο που δημιουργήθηκε για τα συνεργαζόμενα σχολεία εντός της κοινότητας “When the schools collaborate”, η υπεύθυνη εκπαιδευτικός ανέβασε υλικό στο οποίο και είναι συγκεντρωμένες όλες οι δραστηριότητες, ενώ παράλληλα έχει πρόσβαση οποιοσδήποτε χρήστης/επισκέπτης καθώς και ομάδα (group) εκπαιδευτικών.

Καταγράψτε τα μαθησιακά αποτελέσματα και τον βαθμό καινοτομίας που επέφερε η πραγματοποίηση της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής στο εκπαιδευτικό περιβάλλον σας.

1. Ο καινοτόμος χαρακτήρας του υποβαλλομένου έργου εστιάζεται στην παραγωγή μιας εντελώς νέας προσέγγισης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Επιχειρήθηκε μέσα από επιλεγμένα θέματα η οριζόντια σύνδεση και η διεπιστημονική και διαθεματική προσέγγιση. Έγινε προσπάθεια να συσχετισθούν διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα ώστε οι μαθητές να έχουν σφαιρική αντίληψη και ολιστική μάθηση.

2. Η ανακάλυψη της γνώσης μέσα από αυθεντικές καταστάσεις και δραστηριότητες, όπως επισκέψεις, σύνδεση με πανεπιστήμιο, συνέντευξη από αληθινά πρόσωπα, εξ αποστάσεως επικοινωνία και συνεργασία με φορείς έκανε την τάξη «να βγει από το καβούκι της» και τα παιδιά «να μάθουν πώς να μαθαίνουν». Σε αντιπαραβολή με την πιο κλασσική προσέγγιση, που εφαρμόζεται στο μάθημα του Project με ενασχόληση ηλεκτρονικών πηγών και συγγραφή μιας γραπτής εργασίας μέσα από αυτήν τη δράση έγινε προσπάθεια οι μαθητές να ερμηνεύσουν, να αιτιολογήσουν και να μάθουν, μέσα από αυθεντικές καταστάσεις και να επιλύουν προβλήματα. Το παραγόμενο προϊόν του project επίσης αποτέλεσε ένα πραγματικό “portfolio” των μαθητών.

3. Σε σχέση με την αξιοποίηση της πλατφόρμας clipflair, ο καινοτόμος χαρακτήρας της είναι διττός: εισάγει τον υποτιτλισμό ως μια δραστηριότητα για την εκμάθηση ξένων γλωσσών και όχι μόνο, ενώ οι δραστηριότητες προσφέρονται σε απευθείας σύνδεση

μέσω πλατφόρμας κοινωνικής δικτύωσης. Στη συγκεκριμένη περίπτωση η πλατφόρμα αξιοποιήθηκε για την εκπαιδευτική υποστήριξη και ένταξη μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών και ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού πιλοτικά, κάτι που **αποτελεί μία πρώτη απόπειρα** προς αυτή την κατεύθυνση των δυνατοτήτων που προσφέρει η πλατφόρμα.

4. Κατά την επίσκεψη των μαθητών μας στο Ειδικό σχολείο αναπτύχθηκε ένα πολύ ζεστό και φιλικό κλίμα. Οι μαθητές μας συνειδητοποίησαν ότι τα "λόγια" δεν είναι πάντα ο πιο αποδοτικός τρόπος επικοινωνίας και τα "χειροκροτήματα" δε χρειάζεται να είναι θορυβώδη για να είναι αληθινά όπως πολύ σωστά μας δίδαξαν οι μαθητές του Ειδικού Γυμνασίου και Λυκείου Κωφών και Βαρηκόων Θεσσαλονίκης. Οι μαθητές των σχολείων συνεχίζουν να κρατάνε δεσμούς και επαφές μέσω των κοινωνικών δικτύων δικτύωσης.

5. Ταυτόχρονα καλλιεργήθηκε η **διαπολιτισμική συνείδηση** και προωθήθηκε αβίαστα και ομαλά η επικοινωνία με αποτέλεσμα την καλύτερη κοινωνική προσαρμογή, σωματική και ψυχοκινητική έκφραση μεταξύ κωφών μαθητών και των υπολοίπων. Οι μαθητές τροποποίησαν απόψεις και υπερέβησαν στερεότυπα, ενώ οδηγήθηκαν σε προσωπικές συνθέσεις.

Τέλος, περιγράψτε τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία αξιολογήσατε τα μαθησιακά αποτελέσματα και η καινοτομία που κρίνετε ότι επέφερε η πραγματοποίηση της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής.

1. Η αποτελεσματικότητα της συγκεκριμένης παρέμβασης κρίνεται τόσο από την **βελτίωση της επίδοσης των μαθητών** (γενικής και ειδικής αγωγής) κάτι που μπορεί να διαπιστωθεί σταδιακά, όσο και από τη **γενίκευση της γνώσης σε νέες μαθησιακές δραστηριότητες** στη διάρκεια του χρόνου.

2. Η ενεργητική συμμετοχή των μαθητών και η εμπλοκή τους στο περιβάλλον της διαδικτυακής πλατφόρμας αποτέλεσε κριτήριο εφόσον το μεγαλύτερο ποσοστό των μαθητών ολοκλήρωσε τις δραστηριότητες.

3. Ο γρήγορος ρυθμός εξοικείωσης των μαθητών που συμμετείχαν στην πρακτική με το ψηφιακό υλικό από το φωτόδεντρο, αλλά και με την πλατφόρμα (μαθητές πρωτοβάθμιας/δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και οι μαθητές του Σχολείου Ειδικής Αγωγής) είχε σαν αποτέλεσμα την **αποδοχή της πρακτικής από μαθητές και εκπαιδευτικούς.**

4. Η συνεργασία κουλτούρα , που ανέπτυξαν τα μέλη των ομάδων καθ' όλη τη διάρκεια της ερευνητικής εργασίας και τέλος η **συνολική παρουσίαση των εργασιών, των τεχνημάτων και των video στην πλατφόρμα** αποτέλεσαν ένα ηλεκτρονικό portfolio του αξιολόγησης κάθε μαθητή.

5.2 Σχέση με άλλες ανοιχτές εκπαιδευτικές πρακτικές

Σε αυτή την υπό-ενότητα αναφέρετε τυχόν άλλες πρακτικές στις οποίες βασίστηκε ο σχεδιασμός και η εφαρμογή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής αξιοποίησης ψηφιακού περιεχομένου. Καταγράψτε στοιχεία τα οποία τεκμηριώνουν την πρωτοτυπία της πρακτικής ως προς την ιδέα ή/και τον τρόπο πραγματοποίησής της και η πιθανή σχέση της με άλλη πρακτική (τροποποίηση, επέκταση, προσαρμογή άλλης πρακτικής). Σε περίπτωση που η ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική σας σχετίζεται με μία άλλη πρακτική, δώστε το URL περιγραφής της πρακτικής αν υπάρχει.

Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής αξιοποίησης ψηφιακού περιεχομένου βασίστηκε στο πρότυπο της ομαδοσυνεργατικότητας, της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, της αυτο-μάθησης και της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στοιχεία που διέθετε η πλατφόρμα «clipflair» (<http://clipflair.net/>). Στην διαδικτυακή ευρωπαϊκή αυτή πλατφόρμα οι χρήστες είναι σε θέση να δημιουργήσουν, να εισάγουν και να αποκτήσουν πρόσβαση σε δραστηριότητες υποτιτλισμένες ή ηχογραφημένες.

Αξιοποιώντας λοιπόν τις δυνατότητες που προσφέρει η πλατφόρμα επιχειρήσαμε μία πρώτη πιλοτική απόπειρα εφαρμογής των δυνατοτήτων της. Η απόπειρα όμως έγινε όχι πλέον για την εκμάθηση των ξένων γλωσσών για την οποία αξιοποιείται με μεγάλη επιτυχία, αλλά προς την κατεύθυνση αξιοποίησης της στο χώρο της Ειδικής αγωγής (υποτιτλισμός για κωφούς και ηχογράφηση για τυφλούς) κάτι που είναι μέσα στις προδιαγραφές της πλατφόρμας.

Η συγκεκριμένη πρακτική τέλος, προωθεί τη συνεργασία του σχολείου με άλλους επιστημονικούς φορείς και Πανεπιστήμια (Ελλάδα και εξωτερικό) και την οργάνωση προγραμμάτων μεταξύ ευρωπαϊκών σχολείων καθώς και δημιουργία δικτύου συνεργασίας μεταξύ μαθητών διαφορετικών σχολείων. Η ενασχόληση με ευρωπαϊκές πλατφόρμες τέτοιου τύπου, παρέχουν έκθεση και σε μη λεκτικά πολιτιστικά στοιχεία και, το πιο σημαντικό, παρουσιάζουν τις γλωσσικές και πολιτιστικές πτυχές της επικοινωνίας στο πλαίσιο τους. Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι η καλλιέργεια διαπολιτισμικής συνείδησης από εκπαιδευτικούς και μαθητές που συμμετέχουν, ενώ αποθαρρύνεται η παθητική θέαση. Παράλληλα είναι απαραίτητο να μη ξεχνάμε ότι η διαφορετικότητα (exceptionality) σχετίζεται πάντα με το κοινωνικό ή πολιτιστικό περιεχόμενο στο οποίο υπάρχει. Η κανονικότητα (normalcy) είναι μία αρχή η οποία ερμηνεύεται ή κρίνεται από τους άλλους σύμφωνα με τις δικές τους αξίες, τις στάσεις τους και τις αντιλήψεις τους.

5.3 Α ξ ι ο π ο ί η σ η , Γ ε ν ί κ ε υ σ η , Ε π ε κ τ α σ ι μ ό τ η τ α

Σε αυτή την υπό-ενότητα καταγράψτε τους τρόπους με τους οποίους η ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική μπορεί να αξιοποιηθεί, γενικευτεί ή επεκταθεί σε διαφορετικά πλαίσια.

1. Οι δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια της πρακτικής προτείνουν ουσιαστικά εναλλακτικούς τρόπους αξιοποίησης της πλατφόρμας από μαθητές και από εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων και σε όλα τα γνωστικά πεδία.

2. Στις δραστηριότητες που παράχθηκαν κατά τη διάρκεια δίνονται και οδηγίες για τους μαθητές, αλλά και τους εκπαιδευτικούς που θα θελήσουν να αξιοποιήσουν το υλικό, να το επαναχρησιμοποιήσουν ή να το μεταβάλλουν ώστε να ταιριάζει στις δικές τους εκπαιδευτικές ανάγκες, ενώ το αρχικό υλικό παραμένει αυτούσιο.

3. Τα τελευταία χρόνια γίνονται σημαντικές προσπάθειες στο χώρο της εκπαίδευσης για παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για άτομα με ειδικές ανάγκες (π.χ στο πλαίσιο της Πράξης «Σχεδιασμός και Ανάπτυξη προσβάσιμου εκπαιδευτικού & εποπτικού υλικού για μαθητές με αναπηρίες» δημιουργήθηκε το πρώτο πλήρως προσβάσιμο βιβλίο για Κωφούς και βαρήκοους μαθητές: Το Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων της Α' και Β' Δημοτικού). Ενδεχομένως τέτοιες δράσεις όπως η συγκεκριμένη πρακτική “Επικοινωνούμε διαφορετικά” θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν συνδυαστικά με άλλο υλικό (συνεργασία με την πλατφόρμα clipflair, με το Ψηφιακό σχολείο κ.α).

4. Η πρακτική επίσης της πρότασης αξιοποίησης της πλατφόρμας σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα αποτέλεσε και δειγματική διδασκαλία στους φοιτητές του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών. Η διασύνδεση με το Παν/μίο Α.Π.Θ και συγκεκριμένα με τη Θεολογική Σχολή (τομέας Λατρείας, Χριστιανικής Αγωγής και Εκκλησιαστικής Διοίκησης) διεύρυνε τους ορίζοντες των μαθητών του σχολείου και καλλιέργησε την αγάπη των μαθητών προς την παν/μιακή κοινότητα (τομέας Λατρείας, Χριστιανικής Αγωγής και Εκκλησιαστικής Διοίκησης).

5. Η διάχυση της δράσης (διαδίκτυο, άρθρα στη μαθητική εφημερίδα, παρουσιάσεις σε εκπαιδευτικά συνέδρια και ημερίδες, δημοσιεύσεις σε έντυπα εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος) ενθάρρυνε και άλλους εκπαιδευτικούς να εμπλακούν σε παρόμοιες δράσεις. Η δράση τέλος αποτέλεσε παράδειγμα οργανωμένης δουλειάς και για τις άλλες ειδικότητες, αλλά και πρότυπο συνεργασίας για τα παιδιά.

6. Πρόσθετο υλικό που αξιολογήθηκε

Βιβλία

1. Butterfield, N. & Arthur, M. (1995). Shifting the focus: Emerging priorities in communication programming for students with a severe intellectual disability. *Communication Programming*, 30(1), 41-50.
2. Goode, D. (1994). *A world without words. The social construction of children born deaf and blind*. Philadelphia: Temple University Press.
3. Koustelios, A. & Kousteliou, I. (1998). Relations among measures of job satisfaction, role conflict, and role ambiguity for a sample of Greek teachers. *Psychological Reports*, 82, 131-136.
4. Λαμπροπούλου, Β. (1999) (Επ.), *Η Κοινωνία και οι Κωφοί, Κοινότητα και Κουλτούρα Κωφών*. 1^ο Εκπαιδευτικό Πακέτο. Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ-ΥΠ.Ε.Π.Θ. Πάτρα: Μονάδα Αγωγής Κωφών, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών.
5. Lane, H. (1994). *The Mask of Benevolence. Disabling the Deaf Community*. New York: A. Knopf.
6. Sokoli, S. (2005) “Temas de investigación en traducción audiovisual: La definición del texto audiovisual”. In Zabalbeascoa, Patrick et al (eds). *La Traducción Audiovisual: Investigación, Enseñanza Y Profesión*, Granada: Editorial Comares, 177_185.
7. Sokoli, S. (2009) «Subtitling norms in Greece and Spain». In J. Diaz Cintas and G. Anderman (eds) *Audiovisual Translation: Language Transfer on Screen* (pp. 36-48). Basingstoke: Palgrave Macmillan.
8. Zigmond, N. (2003). Where Should Students with Disabilities Receive Special Education Services? Is One Place Better Than Another? *The Journal of Special Education*, 37(3), 193-199.

Websites

1. «clipflair», <http://clipflair.net/>.
2. Ιστολόγιο στην κοινότητα Clipflair, <http://social.clipflair.net/Blog/post/Communicate-in-a-different-way/1064/Two-schools-collaborating/>.
3. Ειδικό Γυμνάσιο και Λύκειο ΕΑΕ Κωφών και Βαρηκόνων Θεσσαλονίκης, <http://gym-ekv-thess.thess.sch.gr/>.
4. When the schools collaborate, <http://social.clipflair.net/Blog/post/Communicate-in-a-different-way/1064/Two-schools-collaborating/>.
5. Patrick Zabalbeascoa, Stavroula Sokoli, (UPF) Olga Torres (UAB) (2012). CLIPFLAIR Foreign Language Learning Through Interactive Revoicing and Captioning of Clips, retrieved from: <http://clipflair.net/wp-content/uploads/2014/06/D2.1ConceptualFramework.pdf>.
6. Wendy W Murawski, Lisa A Dieker, Tips and Strategies for Co-Teaching at the Secondary Level. Ανακτήθηκε από <http://www.senia.asia/wp-content/uploads/2011/02/Tips-and-strategies-for-co-teaching-at-the-secondary-level.pdf>, retrieved on 12/2/2013.
7. Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Dicta Sign, <http://www.dictasign.eu/>.
8. Παρουσίαση, "Communicating in different ways", <https://www.powtoon.com/show/cz4kmeiy3dV/communicating-in-different-ways/#/>.